

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobkyň: a) L. K., b) nezl. A. K.**, zastoupena žalobkyní ad a) jako zákonnou zástupkyní, zastoupeny Mgr. Marcelou Valtrovou, advokátkou, se sídlem Rubešova 10/83, Praha 2, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyň proti rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 8 Az 8/2004 - 36 ze dne 25. 1. 2005,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.**

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelky“) kasační stížností podanou dne 7. 3. 2005 napadají rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 25. 1. 2005, č. j. 8 Az 8/2004 - 36, kterým byla zamítnuta jejich žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM - 2156/VL - 07 - P08 - 2003 ze dne 9. 12. 2003, kterým nebyl stěžovatelkám udělen azyl podle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a kterým bylo zároveň rozhodnuto, že se na stěžovatelky nevztahuje překážka vycestování podle § 91 téhož zákona.

Stěžovatelky v kasační stížnosti namítají, že žalovaný vzal za podklad svého rozhodnutí pouze obecnou informaci o situaci v zemi původu, přičemž pominul další relevantní informace vyplývající ze shromážděných podkladů, ani ty, které citoval v odůvodnění svého rozhodnutí žádným způsobem nevyhodnotil a nevypořádal se s nimi.

Zpráva MZV USA za rok 2002 obsahuje další, žalovaným necitované informace, ze kterých vyplývá, že státní orgány dávají přednost etnickým Kazachům před ostatními národy, že státní orgány jsou silně zkorumpovány; etničtí Kazaši jsou upřednostňováni při zaměstnávání, o čemž svědčí i Zpráva MZV ČR. Zavádění kazašského jazyka jako úředního jazyka Kazachstánu je prováděno diskriminačním způsobem. Stěžovatelky tvrdí, že z podkladů shromážděných žalovaným v průběhu správního řízení plyne, že tvrzení stěžovatelek o diskriminaci vůči menšinám bylo prokázáno a přes proklamace je státními orgány trpěno a tolerováno. Pro případ návratu stěžovatelky uvádějí, že v České republice žijí s celou rodinou, v Kazachstánu nemají nikoho, veškeré vazby na tuto zemi již zanikly a nemají se kam vrátit. Z uvedených důvodů stěžovatelky navrhují, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení. Rovněž žádají o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření popírá důvodnost kasační stížnosti a navrhuje její zamítnutí. Stěžovatelky ve správním řízení výslovně potvrdily, že o azyl požádaly s cílem legalizovat pobyt na území České republiky, potíže, které měly v zemi původu, nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zejména zjistil, že stěžovatelky (národnosti ruské) zemi původu opustily v roce 2001 z národnostních důvodů, neboť byly obtěžovány Kazachy v dopravních prostředcích a v obchodě, s žádostí o pomoc se na žádný státní orgán neobrátily, neboť tyto potíže neměly čím doložit. Dalším důvodem byly potíže v zaměstnání (prvá stěžovatelka opustila své zaměstnání zdravotní sestry, důvodem byla patrně její ruská národnost, spolupracovníci na ni svalovali chyby, její nadřízený jí nepomohl). Také jim neznámí lidé zabili jejich kocoura a nechali zmizet jejich psa. Prvá stěžovatelka se obávala pouštět své děti ven z obavy před skupinami výrostků, kteří fyzicky děti napadali. Dále uvedla, že v jejich městě Ust'-Kamenogorsku byla neúnosná ekologická situace, často nebylo vidět na dva metry kvůli smogu. Do České republiky přišly v roce 2001, o azyl požádaly poté, co starší syn obdržel správní vyhoštění. Žalovaný dospěl k závěru, že podmínky pro udělení azylu nejsou v případě stěžovatelek splněny a stěžovatelkám azyl neudělil. Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelky napadly správní rozhodnutí žalobou, v níž namítaly vady řízení z důvodu porušení některých ustanovení správního řádu, argumentačně se omezily na jejich parafrázi a v dalším textu žaloby pak vyjádřily nespokojenost s tím, jak žalovaný hodnotil shromážděné důkazy a jak rozhodl, přičemž soudu předložily novinový článek z roku 2000 o problémech s kazašským jazykem u nekazašského obyvatelstva. Nesouhlasily také s interpretací skutečnosti, že o azyl požádaly až po téměř dvou letech pobytu na území České republiky, varianta pracovat se první stěžovatelce zdála lepší než žádat o azyl, nyní si uvědomuje, že měly žádost o azyl podat ihned po svém příjezdu, domnívají se však, že tuto skutečnost však nelze použít na podporu rozhodnutí o neudělení azylu. Za nesprávné mají i rozhodnutí o neexistenci překážky vycestování, neboť osoby, které telefonicky vyhrožovaly její rodině, byly s největší pravděpodobností zaměstnanci Ministerstva vnitra, po návratu by byla první stěžovatelka nebo její děti uneseny za účelem vydírání manžela k zaplacení „dlužné částky“ za omamné látky. Městský soud v Praze jejich žalobu zamítl. Rozsudek byl stěžovatelkám doručen 23. 2. 2005, ty jej napadly kasační stížností dne 7. 3. 2005.

Stěžovatelky byly účastnicemi řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), kasační stížnost je tak podána osobami oprávněnými, včas, přitom jde o kasační stížnost přípustnou, neboť stěžovatelky

namítají vady řízení před žalovaným, pro které měl městský soud jeho rozhodnutí zrušit, což neučinil. Je tak uplatněn důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Za této situace Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Městského soudu v Praze přezkoumal v rozsahu kasační stížnosti a z důvodu jí uplatněné (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Pokud jde o hodnocení podkladů získaných ve správním řízení, to měl žalovaný zaměřit na zjištění, zda jsou v případě stěžovatelek splněny podmínky pronásledování. Tím je ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu ve znění účinném v době rozhodování žalovaného třeba rozumět ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna úřady v zemi původu nebo pokud tato země není schopna odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Poukazovaly-li stěžovatelky v řízení na údajné útoky soukromých osob, pak podmínka udělení azylu, jež by s těmito útoky souvisela, by v takovém případě mohla být splněna pouze tehdy, pokud by útoky byly realizovány v přímé souvislosti s uplatňováním politických práv a svobod (§ 12 písm. a/ zákona o azylu) nebo z důvodu jejich rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 písm. b/ zákona o azylu), přitom v obou případech by nebyla poskytnuta stěžovatelkám právě z uvedených důvodů ochrana ze strany příslušných orgánů, pokud by taková ochrana byla potřebná a stěžovatelky by jí hodlaly fakticky využít. V případě stěžovatelek sice mohly být útoky, na které poukazovaly, proti nim vedeny z důvodu jejich národnosti (v dopravních prostředcích, na trhu), nepochybně však nešlo o represí ze strany státu, přičemž nešlo ani o represí nepřímou, neboť stěžovatelky nevyužily pomoc příslušných orgánů v zemi původu, ani se o ni nepokusily. Stěžovatelky přitom žily v oblasti etnicky čistě ruské, kde obava z pronásledování ze strany osob kazašského původu není přiměřená situaci v dané lokalitě. O ojedinělých potížích žalovaný nepochyboval, ovšem přímou či nepřímou represí ze strany státu nebylo lze za situace stěžovatelkami prezentované ve správním řízení dovozovat. Pokud jde o potíže prvé ze stěžovatelek v zaměstnání, pak opět nelze než konstatovat, že národnostní potíže v zaměstnání, ze kterého odešla dobrovolně, nebyly v řízení správním dostatečně specifikovány, na státní orgány se stěžovatelka se svými údajnými potížemi neobracela. Tvrdí-li stěžovatelky, že se žalovaný nezbyval jejich konkrétní situací, pak tento závěr Nejvyšší správní soud nesdílí. Žalovaný musel vést dokazování směrem korespondujícím s důvody, o které stěžovatelky opřely svoji žádost o udělení azylu. Nevyplyvalo-li z jejich tvrzení, že by represe, na kterou poukazovaly, byla represí ze strany státu, pak byla osobní situace stěžovatelek posouzena dostatečně – právě ve vztahu k jejich tvrzením. Ze žádných skutečností stěžovatelkami uváděných nevyplývalo, že by jim nebyla poskytnuta ochrana ze strany země původu před útoky, které proti nim byly vedeny z důvodu národnosti. Za této situace pro přesné a úplné zjištění skutečného stavu věci rozhodného pro udělení azylu nebo pro konstataci existence překážky vycestování potřeba dalšího dokazování ze strany žalovaného nevystala, stěžovatelky ani v řízení správním nečinily žádné procesní návrhy a k podkladům rozhodnutí se nechtěly vyjádřit ani se s nimi seznámit, jak vyplývá z protokolu o pohovoru konaném dne 24. 7. 2003.

Namítají-li dále stěžovatelky kromě toho skutečnosti, jež mají vyplývat podle jejich názoru ze Zprávy MZV USA, které žalovaný nevzal v úvahu, pak ani v tom se nelze se stěžovatelkami ztotožnit. Žalovaný zřetelně uvedl, že obyvatelé, kteří nejsou kazašské národnosti se velmi obávají toho, co vnímají jako rostoucí preferování etnických Kazachů; nepochybně tedy obecně situaci v Kazachstánu, kde prosazování principu zákazu diskriminace zakotvenému v ústavě, se prosazuje problematicky. Hodnotil však situaci

vzhledem k tvrzením stěžovatelek, z nichž nebylo lze dovodit splnění podmínek pronásledování definovaných zákonem o azylu. Ze Zprávy MZV USA za rok 2002 založené ve správním spise nelze dovozovat toleranci státních orgánů (tedy nepřímé pronásledování) ve vztahu k cíleným ústrkům ze strany soukromých osob kazašského původu, ústrky ze strany státu (státních úřadů) nemohly být na základě tvrzení prvé ze stěžovatelek (potíže v zaměstnání, ekologická situace) dovozovány. Konečně judikaturou zdejšího soudu bylo jasně vyloženo, že značný časový odstup při podání žádosti o azyl, byť by i mohl žalobce (obecně zde míněn jakýkoli žadatel o azyl) opustit zemi původu z azylově relevantních důvodů, jej v azylové proceduře diskvalifikuje (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2005, sp. zn. 2 Azs 423/2004, zpřístupněno na www.nssoud.cz). Jedná se tedy o skutečnost, k níž žalovaný přihlédl relevantně – pokud stěžovatelky tvrdí, že byly v zemi původu pronásledovány, logika azylového zákonodárství tkví v poskytnutí bezprostřední ochrany, a to jak z hlediska zeměpisného (první bezpečná země), tak časového. Žádost o azyl nemůže sloužit jako prostředek k legalizaci několikaletého pobytu na území České republiky.

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že neshledal namítané vady řízení před žalovaným, které měly tkvít především v rozporech skutečností uváděných v rozhodnutí s těmi, jež jsou obsahem správního spisu, pro které by bývalo mělo být rozhodnutí žalovaného městským soudem zrušeno. Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Za této procesní situace již nebylo třeba se zabývat návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 a 7 ve spojení s § 120 s. ř. s.; stěžovatelkám právo na náhradu nákladů řízení nepřísluší, neboť v řízení neměly úspěch, žalovanému, jenž byl v řízení úspěšným, soud náhradu nákladů nepřiznal, neboť ze soudního spisu žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, nelze zjistit.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. května 2006

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu